

Materiál byl vytvořen v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

OBJEMY A POVRCHY TĚLES

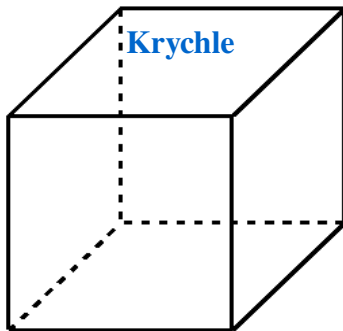
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBJEMY A POVRCHY TĚLES

Dříve než přistoupíme k úlohám na povrchy a objemy, uvedeme si vztahy pro jejich výpočet u základních těles. Povrch tělesa přitom dělíme na podstavu (podstavy) a plášť. Obsah podstavy značíme S_p a obsah pláště Q .

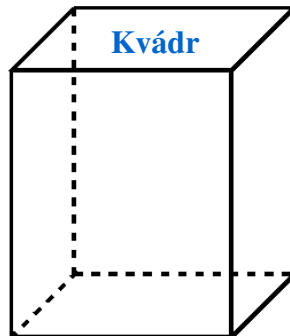
$$V = a^3$$

$$S = 6a^2$$

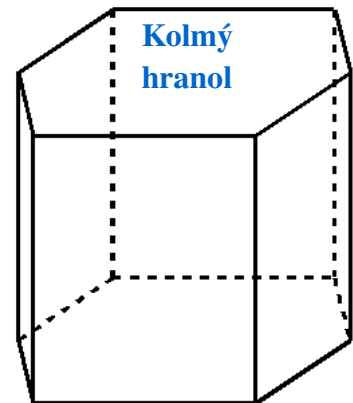
$$V = abc$$

$$S = 2(ab + ac + bc)$$

$$V = S_p \cdot v$$

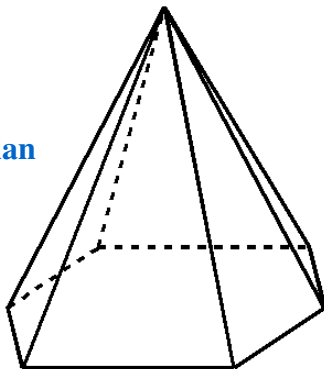
$$S = 2S_p + Q$$

$$V = \frac{1}{3} S_p \cdot v$$

$$S = S_p + Q$$

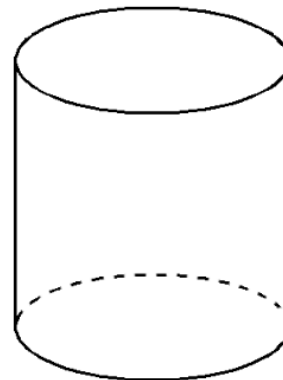
Jehlan

$$V = S_p \cdot v = \pi r^2 v$$

$$S = 2S_p + Q = 2\pi r^2 + 2\pi r v = 2\pi r^2 + 2\pi r v$$

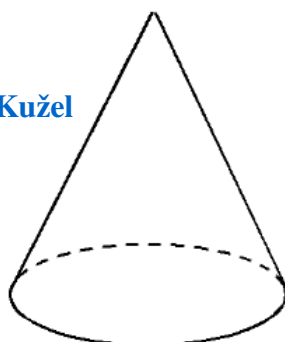
Válec

$$V = \frac{1}{3} S_p \cdot v = \frac{1}{3} \pi r^2 v$$

$$S = S_p + Q = \pi r^2 + \pi r s$$

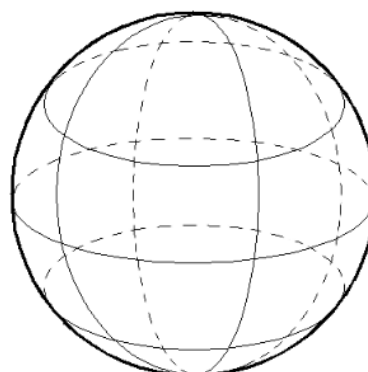
Kužel

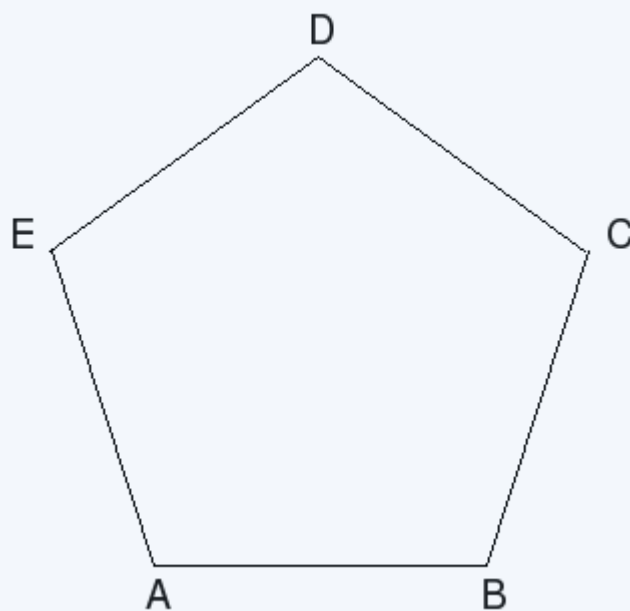
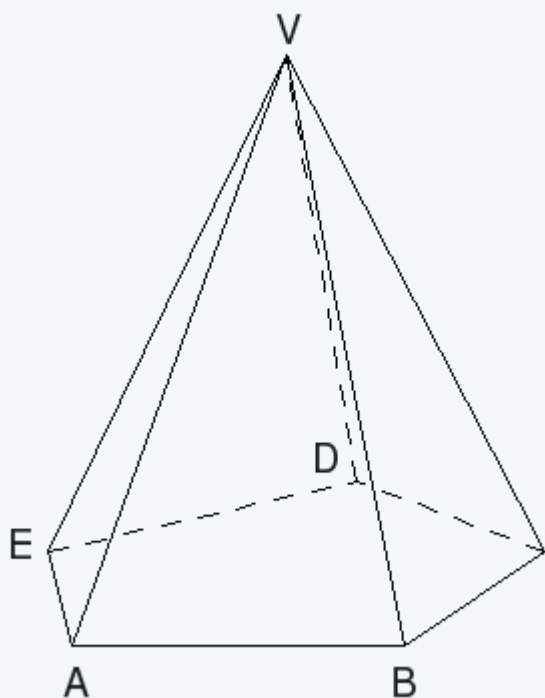
$$V = \frac{4}{3} \pi r^3$$

$$S = 4\pi r^2$$

Koule

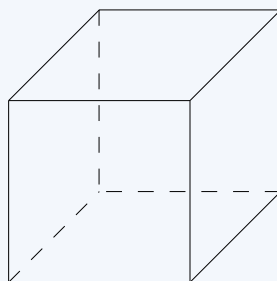
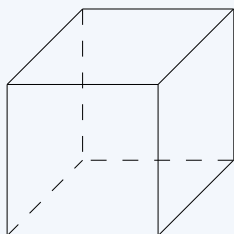

Př.1 Určete objem a povrch pravidelného pětibokého jehlanu s poloměrem kružnice vepsané podstavě $\rho = 3,2 \text{ cm}$ a s tělesovou výškou $v = 10,4 \text{ cm}$.

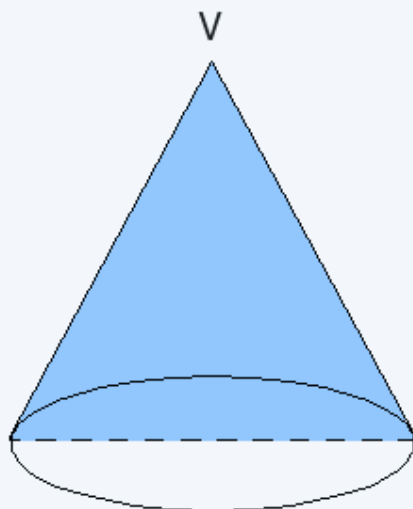

Př.2 Délky hran kvádrů jsou v poměru 1 : 2 : 3 a jeho povrch je $S = 5632 \text{ m}^2$. Určete jeho objem.

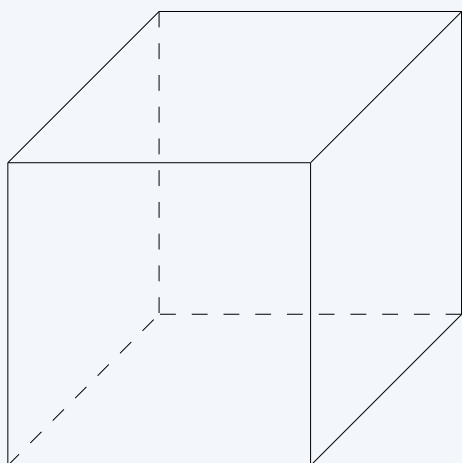
Př.6 O kolik procent se zvětší povrch krychle, zvětšíme – li délku její hrany o 20%?

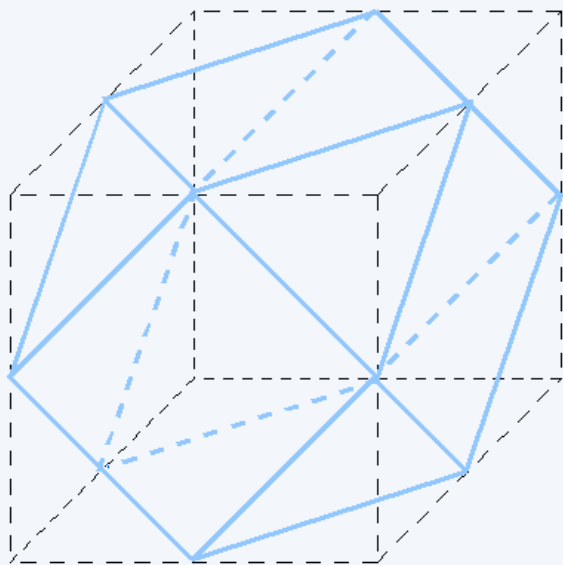
Př.3 Osovým řezem kužele je rovnostranný trojúhelník s obsahem $S_{\Delta} = 27,71 \text{ cm}^2$. Určete objem a povrch kužele.

Př.5 Krychli je vepsán pravidelný čtyřboký jehlan tak, že jeho vrchol leží ve středu horní podstavy a jeho podstava vzniká spojením středů stran spodní podstavy krychle. Kolik procent objemu krychle zabírá?

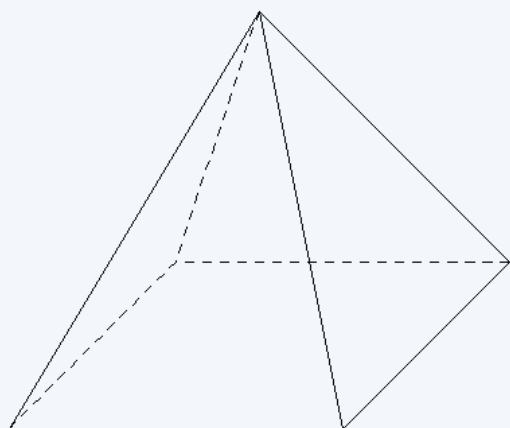

Př.6 Těleso na obrázku vzniklo z krychle o hraně $a = 20\text{ cm}$ uříznutím jejích vrcholů. Jaký je jeho povrch?

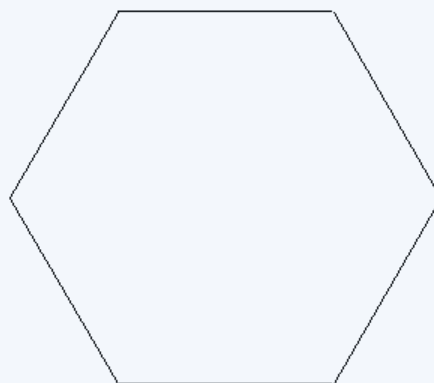
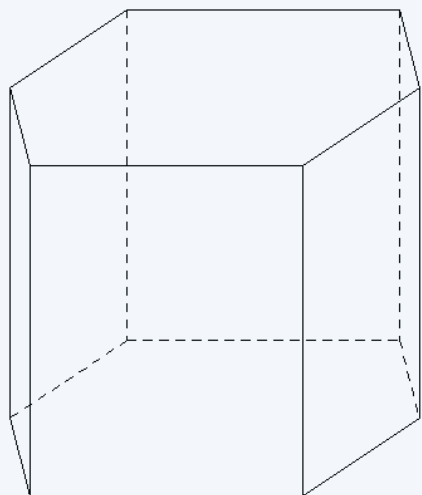

Př.7 Učebna má rozměry 7m , 6m a $3,6\text{m}$. Kolik žáků se do ní může maximálně vejít, jestliže na jednoho žáka musejí podle normy připadat 3m^3 vzduchu?

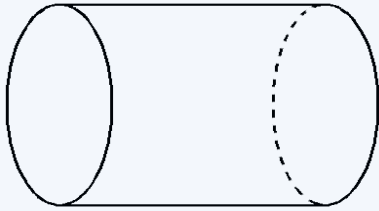
Př.8 Kolik m^2 plechu ořebujeme na pokrytí věže tvaru pravidelného čtyřbokého jehlanu s postavnou hranou $6m$ a výškou $9m$? Při pokrývání počítejte s 5% odpadem.

Př.9 Kolik pytlů cementu potřebujeme na vybetonování $3,5 m$ vysokého sloupu s průřezem pravidelného šestiúhelníku o hraně $18 cm$. Na $1 m^3$ betonu je potřeba $350 kg$ cementu.

Př.10 Jaké množství vody proteče za hodinu potrubím s kruhovým průřezem o průměru 16 cm , jestliže voda teče rychlostí $2,5\text{ m/s}$?

Př.11 Kruh o poloměru 5 cm je stočen do kornoutku výšky 4 cm . Jaký je jeho objem?

Náčrt:

Př.12 Čtyři pingpongové míčky jsou uloženy ve válcovém pouzdře tak, že se dotýkají vzájemně a současně stěn pouzdra. Kolik procent objemu pouzdra zabírají?

